

bralec povzame iz dogodkov samih, iz samega dejanja in iz odlično naslikanih posameznih prizorov. Moč in sila Dickensovega romana tedaj ni v globinah pretresujočih dogodkov in značajev, marveč v velikanskem gromadenju dogodkov in postav, ki so prav gotovo zaradi tega tu in tam tudi premalo zanimivi. Od strani do strani vam mrgole novi originali in tipi, s skoraj fotografsko natančnostjo so nanizani dogodki, komični značaji in smešni prizori. Nič ni abstraktnega, vse je stvarno in prijemljivo. Človek je pri Dickensu že docela realistično naslikan, romantika je torej le nekako na izviru dogodkov in deloma v kompoziciji, zlasti pa v zaključku dejanj v drugi knjigi.

Potemtakem je Dickensov slog težko posneti, zlasti ker je pristno angleški. Vendar pa je Mirko Javornik svojo nalogo odlično rešil in se prevod Dorritove najmlajše lahko vredno postavlja ob stran Župančičevega prevoda. Prevoda sicer ne morem primerjati z izvirnikom, vendar sodeč po slovenskem slogu lahko izrečem kar najbolj pohvalno oceno glede prevoda tako obširnega teksta, ki ima toliko posebnosti, našemu narodu in našemu jeziku tujih. Prav zaradi obširnosti teksta ni nič čudnega, če se je v prevod vrinilo tu in tam tudi nekaj malenkostnih slogovnih, gramatikalnih, posebno pa pravopisnih napak in nedoslednosti. Naj jih nekaj omenim! Nepravilno postavljanje ločil, precejšno pomanjkanje vejic, nepravilnost besednega reda na nekaterih mestih, zamenjavanje besed kod in kot, raba prislova skozi v pomenu nemškega durch namesto slovenskega zmerom, ogromen namesto velik ali velikanski, nedosledno pisanje pravilnega nagnjenje in nepr. nagnenje, posel nam. opravek, pisanje prislovov bližje, lažje itd. nam. bliže, laže, dvesto, tristo, nam. pravilno dve sto, tri sto, dozdam nam. do zdaj, germanizem s pomočjo kotla (I. 44), vrvica nam. pravil. vrvca, z ničemer poleg pravil. z ničimer, bodriti nam. spodbujati, je pokazala svoj ponosni duh nam. pravil. svojega ponosnega duha (I. 273), hkratu poleg pravil. hkrati, karkoli poleg pravil. kar koli, s svetom nam. pravil. s svetom (samostalniki se glasi svet sveta kot kmèt kméta, ne pa svet sveta!), napol poleg pravil. na pol, k sreči nam. pravil. na (v) srečo. Francè Jesenovec.

Blaise Pascal: Razprava o strasteh ljubezni. V Ljubljani, pri Akademski založbi mcmxliii. Str 16.

Slovenci smo glede na filozofsko prevodno slovstvo v primeri s knjižno produkcijo z ostalih kulturnih področij še sila revni. Z nekaj odličnimi prevodi iz antičnih mislecev ga je obogatil Sovre, Ljudska knjigarna je zasnovala izdajo izbranih patrističnih del, Locke, Kant — in pri kraju smo. Filozofska knjižnica, s katero je hotela Slovenska matica sistematično zapolnjevati to vrzel, je ostala le v načrtu. Zato smo vsakega, četudi le fragmentarnega delca, ki bi hotelo označiti vsaj v glavnih obrisih tega ali onega velikega misleca, resnično veseli.

Vendar Akademski založba oziroma prevajalec Silvester Škerlj s prevodom Razprave o strasteh ljubezni nista hotela toliko prikazati Pascala in njegovo miselnost, temveč ju je vodila več ali manj misel na poljubno bibliofilsko izdajo, v čemer opažamo v zadnjem času pri nas že kar manijo.

Razprava o strasteh ljubezni je pač za Pascala značilna slogovno, v kolikor meji na njegov aforistični slovstveni stil, vsebinsko pa še toliko, kolikor daje čutiti njegovo nihanje med racionalizmom njegove dobe, ki mu je sledil še kot matematik in fizik, in pa med usmerjenostjo, ki jo je sam označil z besedami: «Nous connaissons la vérité non seulement par la raison, mais encore par le coeur» in ki se ji je predal kot filozof. Tudi na mesta, ki izdajajo Pascala-janzenista, naletimo v njej, vendar bi nam moral oni, ki bi nam hotel posredovati prerez celotne njegove miselnosti, dati v prevodu njegovo najvažnejše delo «Pensées sur la religion», s čimer bi nam šele prikazal Pascala v tem, kar je bil — bogoiskatelja in prvega predhodnika intuitivizma.

Tudi kratka beležka o Pascalu ob koncu razprave le nejasno označuje njegov pomen. Zlasti pa je pomanjkljivost knjižice tudi v tem, da prevajalec niti ne citira vira (dela, izdaje), iz katerega je razpravo zajel.

Kot bibliofilski izdaja pa seveda knjižica povsem dosega svoj namen. Tako so misli o ljubezni in ljubezenskih odnosih ne zgolj zanimivo in prijetno branje, temveč iz očitno globokega duha, kakršen je Pascal bil, zajeti aforizmi. V tem

je prevajalec pri izbiri snovi imel več kot srečno roko. Prav tako je oprema — dvobarvni tisk, naslovna podoba H. Holbeina ml. — na višku.

Knjižica je izšla v dveh izdajah, razkošni numerirani (300 izvodov) in preprosti.

J. Rakovec.

Dr. Andrej Gosar, Eden je Gospod. Misli o božjem kraljestvu na zemlji. Ljubljana 1943. Str. 175.

Naslov in smer knjige je pisatelj zamislil ob kongresu Kristusa Kralja v Ljubljani. Kot sociolog razpravlja o uresničevanju božjega kraljestva v javnem in zasebnem življenju. Misel je lepa in moderna; naslov dobro zadet. Mikavno je razpravljanje laika, sociologa in pravnika, o življenjskih verskih vprašanjih. Pisatelj je ta predmet obdelal z hvalevredno poglobitvijo. Tako more pisati le mož, ki mu vera ni le tradicionalna vnanjost. Vse je storil, da bi bila knjiga tudi bogoslovno točna; predložil jo je cerkveni oblasti. Če so torej v knjigi ostale še bogoslovne netočnosti, je zanje odgovoren teolog, ki je dobil knjigo v pregled. Bogoslovno netočne so trditve: Božje kraljestvo je po vsem bistvu le notranje (str. 24); vnanje večkrat enači s svetnim, versko (duhovno) pa z le notranjim (str. 19, 20, 117 i. dr.); v kraljestvu božjem ni prisilnih sredstev (str. 25 i. dr.; dvoumno). V tem okviru je opomba o Kristusovem izreku »kraljestvo božje je v vas« — dvoumna (str. 18). Te misli sicer niso dosledno izvedene, ker to ni mogoče, a se sistematično vlečejo skozi knjigo. Teolog bi jih z nekaj strokovnimi potezami lahko popravil. Pisec hoče povedati, da je božje kraljestvo predvsem notranje. Vse, kar je v Cerkvi vidnega in vnanjega, je podrejeno njenemu notranjemu posvečevalnemu namenu. S tem bi bila notranjost božjega kraljestva še bolj poudarjena. Obenem pa bi bila poudarjena neločljiva zveza vidnih in nevidnih, vnanjih in notranjih prvin, t. j. božječloveški značaj Cerkve, kakor je tudi njen ustanovitelj Bogčlovek. To so globine in iskre, mikavne tudi za modernega človeka, misleca in umetnika.

Versko življenje našega ljudstva in izobraženstva je potrebno poglobitve. Zato pozdravljamo Gosarjevo knjigo, ki z vnemo služi temu namenu. Moje bogoslovne opombe dajejo nekaj miglajev za novo izdajo, ki jo knjiga zasluži; po globoki papeževi okrožnici o mističnem Kristusovem telesu je razpravljanje o božjem kraljestvu zelo olajšano.

F. Grivec.

3 × 88 anekdot. Zbral in popleskal Narte Velikonja. Naklada pri knjižarni Jože Žužek. Ljubljana 1943. Broš. 25 lir, vez. 35 lir.

Od Sarabonovih Zgodovinskih anekdot in Lipahovih gledaliških, se Velikonjeva zbirka odlikuje po tem, da v nji prevladujejo sodobne, žive, pravkar pripovedovane pisatelju iz živih virov in žive govorice. Pisatelj je samim anekdotam dodal tudi nekaj uvod in hotel seveda imeti tudi še »zadnjo besedo«.

Z anekdotami je pač tako, da so te dobre in duhovite, druge pa slabe in brez prave poante. Tako se je moralo pripetiti tudi Velikonji, ki se je bil odločil, da bo izdal kar trikrat po osem in osemdeset anekdot, da je namreč dobra komaj polovica, ostali pa so tiska komaj vredni, razen če prištejem še nekaj srednje dobrih. Vse pa so podane v izrazitem Velikonjevem jeziku in slogu, to se pravi v suhih, lapidarnih stavkih, premnogokrat samo v odvisnikih pa kar brez določnega glagola. Zato se pa pisatelju kajkrat tudi ponesreči smisel stavka, da postane povsem nerazumljiv; in tako se zgodi, da zaradi slabega stila od anekdote še tistega užitka nimaš, ki bi ga sicer v razumljivo povedanem stavku imel. Kdor more, naj na primer razume tale stavek iz anekdote štev. 30: »Če ne plačate, toda koj, preden nadaljujem, sicer pustim polovico neobrito!« Takih in podobnih nerazumljivih mest sem si žal kar precej moral zapisati. Tudi drugih stilističnih in še celo slovničnih jezikovnih napak je kar preveč in korektura je bila vse prepovršno opravljena, da manjka dolga vrsta ločil. Če bi bil pisatelj bolj pazil na jedro anekdote, in če bi bila zbirka pisana v lepšem in razumljivejšem jeziku, bi od nje imeli vse večji užitek, za katerega so nas te pomanjkljivosti občutno prikrajšale!

Fr. Jesenovec.